แผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ศ.2561-2565)
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมืองเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีผลให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้รับการยกฐานะจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2539 ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไปเล่ม 113 ตอนพิเศษ 52ง ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 เป็นต้นไป ซึ่งสถานที่ตั้งครั้งแรกตั้งอยู่ ณ บ้านคุ้ม หมู่ที่ 9 ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร แต่เนื่องด้วยพื้นที่เดิมคับแคบ การติดต่อทางราชการไม่สะดวก จึงได้ย้ายที่ทำการมาที่ บ้านคุ้ม หมู่ที่ 6 ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ตั้งแต่ประมาณปี 2547 จนถึงปัจจุบัน ที่ตั้งตำบลคูเมืองอยู่ห่างจากอำเภอมหาชนะชัย ระยะทาง 4 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดยโสธร ประมาณ 46 กิโลเมตร

อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ อาณาเขต ตำบลคูเมืองมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับตำบลหัวเมืองและตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย
- ทิศตะวันออก ติดกับตำบลผือฮี และตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย
- ทิศใต้ ติดกับตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย และตำบลดู่ อำเภอราษีไศล
- ทิศตะวันตก ติดกับตำบลโจดม่วง และตำบลคลีกลิ้ง อำเภอราศีไศล

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ มิถุนายน - กันยายน
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ ตุลาคม – มกราคม

1.4 ลักษณะของดิน

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5)เนื้อดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทรายปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงปานกลาง

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

ตำบลคูเมืองแบ่งเขตการปกครอง ประกอบด้วยหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านคูเมือง	หมู่ที่ 7 บ้านสำโรง
หมู่ที่ 2 บ้านคุ้ม	หมู่ที่ 8 บ้านพลไว
หมู่ที่ 3 บ้านพลไว	หมู่ที่ 9 บ้านคุ้ม
หมู่ที่ 4 บ้านสำโรง	หมู่ที่ 10 บ้านสำโรง
หมู่ที่ 5 บ้านขาม	หมู่ที่ 11 บ้านคูเมือง
หมู่ที่ 6 บ้านคุ้ม	หมู่ที่ 12 บ้านขาม

2.2 การเลือกตั้ง

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 มาตรา 45 ภายใต้บังคับมาตรา 45/1

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วน

ตำบลนั้น ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่หมู่บ้านใดมีราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรไม่ถึงยี่สิบห้าคน ให้รวมหมู่บ้านนั้นกับหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดต่อกันและเมื่อรวมกันแล้วจะมีราษฎรถึงยี่สิบห้าคนเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน การนับจำนวนราษฎรดังกล่าวให้นับ ณ วันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ปัจจุบันมีสมาชิกสภาฯ จำนวน 20 คน (ณ พฤษภาคม 2562) และจะมีสมาชิกสภาฯ จำนวน 12 คน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งถัดไป

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

มีประชากรทั้งสิ้น 6,697 คน แยกเป็นชาย 3,325 คน หญิง จำนวน 3,372 คน

ข้อมูลจำนวนครัวเรือนและประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง

ลำดับที่	หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร		รวม
				ชาย	หญิง	
1	1	คูเมือง	115	198	196	**394**
2	2	คุ้ม	175	326	354	**680**
3	3	พลไว	207	394	374	**768**
4	4	สำโรง	137	292	291	**583**
5	5	ขาม	115	188	196	**384**
6	6	คุ้ม	243	405	392	**797**
7	7	สำโรง	176	364	387	**751**
8	8	พลไว	180	332	359	**691**
9	9	คุ้ม	111	227	222	**449**
10	10	สำโรง	92	196	158	**354**
11	11	คูเมือง	119	190	206	**396**
12	12	ขาม	118	213	237	**450**
รวม			**1,788**	**3,325**	**3,372**	**6,697**

(ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอมหาชนะชัย ณ เดือนเมษายน 2562)

ตารางเปรียบเทียบประชากรย้อนหลัง 3 ปี และการคาดการณ์ในอนาคต

ปี พ.ศ.	ชาย	หญิง	รวม
2559	3,321	3,369	6,690
2560	3,331	3,372	6,703
2561	3,318	3,364	6,682

จากตารางจำนวนประชากรในตำบลคูเมือง มีประชากรหญิงมากกว่าประชากรชาย และคาดการณ์ว่าในอนาคตจะมีอัตราเฉลี่ยลดลงในทุกๆปี

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

แยกตามช่วงอายุ(ปี)

(เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)

	ชาย	หญิง	รวม
ต่ำกว่า 1 ปี - 18 ปี	683	678	1,361
อายุ 19 ปี - 60 ปี	2,174	2,129	4,303
อายุ 61 ปี - มากกว่า 100 ปี	468	565	1,033
			6,697

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง (โรงเรียนขยายโอกาส)
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 5 แห่ง
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและบริการอินเตอร์เน็ตตำบล อบต.คูเมือง 1 แห่ง

4.2 สาธารณสุข

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง จำนวน 1 แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง
  1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านคุ้ม
  2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านสำโรง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 70

- อัตราการมีและการใช้ส้วมนั่งราบ ร้อยละ 30

4.3 อาชญากรรม

- ศูนย์ อปพร.อบต.คูเมือง	จำนวน	1	แห่ง
- ที่ทำการตำรวจชุมชน	จำนวน	1	แห่ง
- จุดตรวจในหมู่บ้าน	จำนวน	12	แห่ง

4.4 ยาเสพติด

ยาเสพติด ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาที่สังคมไทยทุกยุคทุกสมัยต้องเผชิญอยู่เสมอ ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ก็มีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่คอยควบคุม ดูแล ป้องกันปราบปราม ใน ส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมืองก็ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดโครงการที่ช่วยสร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด การให้ความรู้ถึงความน่ากลัวและผลกระทบต่างๆ ในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รวมไปถึงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ของเยาวชนและบุคคลทั่วไปในพื้นที่

4.5 การสังคมสงเคราะห์

ส่วนงานสวัสดิการและพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมืองจะเป็นหน่วยงาน หลักในการให้ความช่วยเหลือและดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ในพื้นที่ตำบลคูเมือง เช่น การ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่ของแต่ล่ะหน่วยงาน เป็นต้น

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง

- ถนนระหว่างหมู่บ้านส่วนมากเป็นถนนลาดยาง
- ถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนลาดยาง,คอนกรีต,หินคลุก,ถนนดิน และลูกรัง
- ถนนลงสู่พื้นที่การเกษตรส่วนมากเป็นถนนลูกรัง ถนนหินคลุก และถนนดิน

5.2 การไฟฟ้า

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน แต่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากการขยายตัวเพิ่มขึ้นของหมู่บ้าน และการทำการเกษตรตามไร่นาจึงมีความต้องการเป็นจำนวนมาก

5.3 การประปา

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง มีการให้บริการระบบประปาหมู่บ้านเข้าถึงครบทั้ง 12 หมู่บ้าน

5.4 โทรศัพท์

ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ใช้โทรศัพท์มือถือ หรือ Smart Phone เพื่อเข้าถึงข่าวสาร ทำให้การติดต่อสื่อสารมีความรวดเร็ว

5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

- หอกระจายข่าว จำนวน 12 แห่ง

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 รายได้เฉลี่ยต่อหัว

ในปี 2561 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุด ประชาชนในตำบลคูเมืองมีรายได้เฉลี่ยผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายได้เฉลี่ย 59,895.47 บาท ต่อคนต่อปี

6.2 การเกษตร

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ทำนา ปลูกมันสำปะหลัง

6.3 การประมง

พันธุ์ปลาที่เลี้ยง ส่วนใหญ่จะเป็นปลาพื้นบ้าน ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในแม่น้ำลำคลอง เช่น ปลาสวาย ,ปลาเทโพ, ปลาดุก, ปลาช่อน, ปลาตะเพียน, ปลานิล, ปลาไน, ปลาหมอเทศ, ปลาสลิด เป็นต้น

6.4 การปศุสัตว์

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ได้แก่

- การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น กระบือ โค สุกร เพื่อการจำหน่ายและบริโภค
- การเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ เพื่อการจำหน่ายและบริโภค
- การเลี้ยงปลาในบ่อ หรือเลี้ยงในสระน้ำในไร่นา เพื่อการจำหน่ายและบริโภค

6.5 การบริการ

- สถานตรวจสภาพรถเอกชน จำนวน 3 แห่ง
- ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ จำนวน 3 แห่ง
- ร้านซ่อมรถยนต์ จำนวน 6 แห่ง

6.6 การท่องเที่ยว

ทุ่งบัวแดงบ้านสำโรง

ทุ่งบัวแดงหรือที่ชาวบ้านในพื้นที่เรียกว่า หนองเลิง อยู่ในเขตพื้นที่บ้านสำโรง ต.คูเมือง อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร ระยะห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 50 กม. ทุ่งบัวแดงมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 100 ไร่ เป็นหนองโบราณ เกิดจากการขุดของมนุษย์ กรมชลประทานได้ทำการขุดลอกทำคันดินล้อมรอบ ในอดีตหนองเลิงจะมีบัวแดง บอนคัน หญ้าต้นกก และพืชน้ำอื่นๆขึ้นเต็มหนอง เมื่อบัวแดงขยายพันธุ์ออกเต็มพื้นที่ทำให้พืชน้ำอื่นๆ หายไปจนกลายเป็นหนองบัวแดงหรือทุ่งบัวแดง ช่วงที่เหมาะสมที่จะเข้าชมความสวยงามของทุ่งบัวแดง ประมาณเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคมของทุกปี ปกติบัวแดงจะเริ่มบานตั้งแต่ย่ำรุ่งจนถึงเที่ยงวัน ตอนบ่ายบัวจะหุบเป็นบัวตูม

6.7 อุตสาหกรรม

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น โรงสีข้าว โรงน้ำแข็ง และมีอุตสาหกรรมรับช่วงการผลิต เช่น อุตสาหกรรมตัดเย็บกระเป๋าหรือเสื้อผ้า อุตสาหกรรมเย็บถุงมือหนัง และอุตสาหกรรมแปรรูปหนังสัตว์

6.8 การพานิชย์และกลุ่มอาชีพ

ประชาชนตำบลคูเมืองประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีอาชีพหลัก คือ ทำนาข้าว อาชีพรอง คือ เลี้ยงสัตว์ ทำไร่บางส่วน และไปประกอบอาชีพต่างถิ่น หลังฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จ

การรวมกลุ่มของประชาชน

- กลุ่มอาชีพเสริมต่างๆ
- กลุ่มเกษตรต่างๆ
- กลุ่มออมทรัพย์

- กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
- กลุ่มเครือข่ายชุมชน

6.9 แรงงาน

แรงงานส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา มีแนวโน้มจบการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภาคการเกษตร

7 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา

นับถือศาสนาพุทธ ประกอบด้วย สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด 5 แห่ง
- สำนักสงฆ์ 1 แห่ง

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก (เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี)
- บุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ)
- ประเพณีบุญข้าวประดับดิน (บุญเดือนเก้า)
- ประเพณีบุญคูนลาน
- ประเพณีบุญกฐิน

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ประชาชนในตำบลคูเมืองใช้ภาษาอีสานในการพูดคุย สื่อสาร และใช้ภาษาไทยกลางในการติดต่อราชการ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การทอสื่อกก
- การทอผ้าพื้นเมือง

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- ข้างหอมมะลิปลอดสาร
- สื่อกก (การทอมือ)
- ผ้าพื้นเมือง
- แปรรูปถั่วลิสง

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ

- ลำน้ำ,ลำห้วย 1 สาย
- บึง,หนองและอื่น ๆ 28 แห่ง

8.2 ป่าไม้

ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ หรือป่าโปร่งแล้ง มีไม้หลากหลาย

8.3 ภูเขา

ตำบลคูเมือง ในพื้นที่และรอยต่อไม่มีภูเขา

8.4 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- มีพื้นที่ป่าสาธารณะประโยชน์
- มีแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์
- มีของป่า เช่น เห็ด แมลง และสัตว์ต่างๆ ที่อยู่ในแหล่งธรรมชาติซึ่งสามารถนำมาเป็นอาหารและจำหน่ายได้

9 ข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ

จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

ตำบลคูเมืองอยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลามีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเหมาะแก่การทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าวหอมมะลิ และทำนาปัง หากมีการส่งเสริม ก็จะสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นจำนวนมาก หากได้รับการปรับปรุงพัฒนาก็จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรได้เป็นอย่างดี

การประกอบอาชีพ อาชีพหลักของชาวตำบลคูเมืองคือ การทำนา เลี้ยงสัตว์ ทำไร่ ควรมีการส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เพื่อเป็นอาชีพเสริมจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎร เนื่องจากประชาชนในพื้นที่บางส่วนยังมีรายได้น้อย มีการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่เมืองใหญ่หลังช่วงฤดู เก็บเกี่ยว หากได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพและสร้างรายได้แก่ราษฎรก็จะสามารถลดอัตราการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมืองใหญ่ได้